

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

16 päivänä joulukuuta 2008 *

Asiassa C-127/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Conseil d'État (Ranska) on esittänyt 8.2.2007 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 5.3.2007, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Société Arcelor Atlantique et Lorraine ym.

vastaan

Premier ministre,

Ministre de l'Écologie et du Développement durable ja

Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, M. Ilešič, A. Ó Caoimh ja T. von Danwitz (esittelevä tuomari) sekä tuomarit G. Arestis, A. Borg Barthet, J. Malenovský, U. Lohmus ja E. Levits,

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: yksikönpäällikkö M.-A. Gaudissart,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.3.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Société Arcelor Atlantique et Lorraine ym., edustajinaan Rechtsanwalt W. Deselaers ja avocat P. Lignières,

– Ranskan hallitus, asiamiehinaan G. de Bergues, L. Butel ja S. Gasri,

- Euroopan parlamentti, asiamiehinään L. Visaggio ja I. Anagnostopoulou,

- Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään P. Plaza García, K. Michoel ja E. Karlsson,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään J.-B. Laignelot ja U. Wölker,

kuultuaan julkisasiamiehen 21.5.2008 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisukysymys koskee kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta 13.10.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY (EUVL L 275, s. 32), sellaisena kuin tämä direktiivi on muutettuna 27.10.2004 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2004/101/EY (EUVL L 338, s.18; jäljempänä direktiivi 2003/87), pätevyyttä.

- 2 Conseil d'État on esittänyt tämän pyynnön asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Société Arcelor Atlantique et Lorraine -yhtiö ym. ja toisaalta Premier ministre (pääministeri), ministre de l'Écologie et du Développement durable (ekologia-asioiden ja kestävän kehityksen ministeri) sekä ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie (talous-, valtiovarain- ja teollisuusministeri) ja joka koskee direktiivin 2003/87 saattamista osaksi Ranskan oikeusjärjestystä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

- 3 Ilmastonmuutosta koskeva Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimus (jäljempänä puitesopimus), jonka perimmäisenä tavoitteena on ilmakehän kasvihuonekaasupitoisuuksien vakiinnuttaminen sellaiselle tasolle, että estetään ihmisen toiminnan vaaralliset vaikutukset ilmastojärjestelmään, hyväksyttiin 9.5.1992 New Yorkissa. Puitesopimuksen osapuolet hyväksyivät puitesopimuksen perusteella 11.12.1997 ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan (jäljempänä Kioton pöytäkirja), joka tuli voimaan 16.2.2005.
- 4 Tämän pöytäkirjan tavoitteena on ajanjaksolla 2008–2012 vähentää kuuden kasvihuonekaasun, joihin kuuluu hiilidioksidi (jäljempänä CO₂), päästöjen kokonaismäärää vähintään 5 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Puitesopimuksen liitteessä I tarkoitettujen osapuolet sitoutuvat siihen, että niiden kasvihuonekaasupäästöt eivät ylitä prosenttiosuutta, joka niille myönnetään Kioton pöytäkirjassa, ja nämä osapuolet voivat täyttää veloitteensa yhdessä. Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot sitoutuivat Kioton

pöytäkirjan perusteella vähentämään edellä mainitulla ajanjaksolla kasvihuonekaasupäästöjen kokonaismäärää 8 prosenttia vuoden 1990 tasosta.

Yhteisön oikeus

- 5 Euroopan unionin neuvosto hyväksyi yhteisön puolesta yhtäältä puitesopimuksen ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen tekemisestä 15.12.1993 tehdyllä päätöksellä 94/69/EY (EYVL 1994, L 33, s. 11) ja toisaalta Kioton pöytäkirjan ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan hyväksymisestä Euroopan yhteisön puolesta sekä sen velvoitteiden täyttämisestä yhteisesti 25.4.2002 tehdyllä päätöksellä 2002/358/EY (EYVL L 130, s. 1). Tämän jälkimmäisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdan perusteella yhteisö ja sen jäsenvaltiot täyttävät Kioton pöytäkirjan mukaiset kokonaisvelvoitteensa yhteisesti.

- 6 Koska Euroopan yhteisöjen komissio katsoi, että kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kauppa on yhdessä muiden toimenpiteiden kanssa tärkeä osa yhteisön strategiaa ilmastonmuutoksen torjunnassa, se antoi 8.3.2000 vihreän kirjan kasvihuonekaasujen päästökaupasta Euroopan unionissa (KOM(2000) 87 lopullinen) (jäljempänä vihreä kirja).

- 7 Komissio esitti 23.10.2001 EY 175 artiklan 1 kohdan perusteella ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan

järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61 muuttamisesta (KOM(2001) 581 lopullinen; jäljempänä direktiiviehdotus), joka johti direktiivin 2003/87 antamiseen.

- 8 Direktiivin johdanto-osan viidennen perustelukappaleen mukaan tällä direktiivillä on tarkoitus myötävaikuttaa siihen, että Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot täyttävät Kioton pöytäkirjan mukaiset sitoumuksensa ihmisten toiminnasta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämisestä päätöksen 2002/358 mukaisesti järjestämällä tehokkaat kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien eurooppalaiset markkinat ja siten, että siitä koituu mahdollisimman vähän haittaa talouden kehitykselle ja työllisyydelle.
- 9 Kyseisen direktiivin johdanto-osan 23 perustelukappaleen mukaan päästöoikeuksien kaupan olisi ”oltava osa kattavaa ja yhdenmukaista politiikka- ja toimenpidekokonaisuutta, joka toteutetaan jäsenvaltioiden ja yhteisön tasolla”. Kuten direktiivin johdanto-osan 25 perustelukappaleessa täsmennetään, ”politiikkoja ja toimenpiteitä olisi toteutettava jäsenvaltioiden ja yhteisön tasolla kaikilla talouden aloilla Euroopan unionissa eikä ainoastaan teollisuuden ja energian aloilla, jotta saadaan aikaan huomattavia vähennyksiä päästöissä”.
- 10 Direktiivin 2003/87 1 artiklassa määritellään direktiivin kohde seuraavasti:

”Tällä direktiivillä perustetaan kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä yhteisössä – – kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi sekä kustannustehokkaasti että taloudellisesti.”

11 Direktiiviä 2003/87 sovelletaan sen 2 artiklan 1 kohdan mukaan sen liitteessä I luetelluista toiminnoista aiheutuviin päästöihin ja sen liitteessä II lueteltuihin kuuteen kasvihuonekaasuun, joihin kuuluu CO₂. Kyseinen liite I koskee tiettyjä energia-alan, rautametallien tuotannon ja jalostuksen, mineraaliteollisuuden sekä paperimassaa valmistavien teollisuuslaitosten ja paperia ja kartonkia valmistavien teollisuuslaitosten toimintoja sikäli kuin niistä aiheutuu CO₂-päästöjä.

12 Direktiivin 2003/87 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 päivästä tammikuuta 2005 mikään laitos ei harjoita liitteessä I lueteltua toimintaa, josta aiheutuu kyseiseen toimintaan liittyviä nimettyjä päästöjä, ilman että toimivaltainen viranomainen on myöntänyt sen toiminnanharjoittajalle luvan 5 ja 6 artiklan mukaisesti – –.”

13 Direktiivin 2003/87 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan toimivaltainen viranomainen myöntää luvan kasvihuonekaasupäästöihin koko laitoksesta tai sen osasta, jos se katsoo, että toiminnanharjoittaja pystyy tarkkailemaan näiden kaasujen päästöjä ja raportoimaan niistä. Tämän saman artiklan 2 kohdan mukaan tämä lupa sisältää muun muassa ”velvoitteen palauttaa kunakin kalenterivuonna aiheutuneita, 15 artiklan mukaisesti todennettuja laitoksen kokonaispäästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia neljän kuukauden kuluessa kyseisen vuoden lopusta”.

14 Direktiivissä 2003/87 tarkoitettujen laitosten toiminnanharjoittajille myönnetään sen 9 artiklan perusteella päästöoikeuksien kokonaismäärä sellaisen kansallisen jakosuun-

nitelman perusteella, jonka jäsenvaltiot laativat tämän direktiivin liitteessä III vahvistettujen perusteiden mukaan.

15 Kyseisen direktiivin 10 artiklan mukaan jäsenvaltioiden oli jaettava vähintään 95 prosenttia päästöoikeuksista maksutta 1.1.2005 alkaen kolmivuotiskaudeksi ja vähintään 90 prosenttia viideksi seuraavaksi kaudeksi. Myönnettyjä päästöoikeuksia voidaan tämän saman direktiivin 12 artiklan 1 kohdan mukaan siirtää ja niillä voidaan käydä kauppaa henkilöiden välillä yhteisössä sekä tietyin edellytyksin yhteisössä olevien henkilöiden ja kolmansissa maissa olevien henkilöiden välillä.

16 Direktiivin 2003/87 16 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos jokin toiminnanharjoittaja ei kunkin vuoden 30 päivään huhtikuuta mennessä palauta toiminnanharjoittajan edeltävän vuoden päästöjä vastaavaa määrää päästöoikeuksia, tämä on velvollinen maksamaan liikapäästöistä sakkoa. Tämä liikapäästösakko on 100 euroa kutakin sellaista laitoksen toiminnasta aiheutunutta [CO₂-]ekvivalenttonnia kohti, jonka osalta toiminnanharjoittaja ei ole palauttanut päästöoikeuksia. Liikapäästösakon maksaminen ei vapauta toiminnanharjoittajaa veloitteesta palauttaa kyseisiä liikapäästöjä vastaava päästöoikeuksien määrä palauttaessaan päästöoikeuksia seuraavan kalenterivuoden osalta.”

17 Direktiivin 2003/87 30 artiklan 2 kohdassa säädetään lisäksi, että komissio laatii 30.6.2006 mennessä tämän direktiivin soveltamisesta sellaisen kertomuksen siihen tarvittaessa liitettävine ehdotuksineen, jossa käsitellään muun muassa sitä, ”olisiko liitettä I muutettava, ja millä tavoin, järjestelmän taloudellisen tehokkuuden lisäämiseksi – – siten, että siihen sisällytetään muita asiaankuuluvia aloja, kuten

kemianteollisuus, alumiiniteollisuus ja liikennesektori, toimintoja ja muiden liitteessä II lueteltujen kasvihuonekaasujen päästöjä”.

- 18 Komissio antoi tässä tarkoituksessa 13.11.2006 neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle tiedonannon maailmanlaajuisten hiilidioksidimarkkinoiden luomisesta (KOM(2006) 676 lopullinen). Komissio antoi 20.12.2006 direktiivin 2003/87 muuttamista ilmailualan toimintojen sisällyttämiseksi yhteisön kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmään koskevan ehdotuksen Euroopan parlamentin ja komission direktiiviksi (KOM(2006) 818 lopullinen). Lisäksi direktiivin 2003/87 muuttamisesta kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kauppaa koskevan yhteisön järjestelmän parantamiseksi ja laajentamiseksi 23.1.2008 tekemällään ehdotuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (KOM(2008) 16 lopullinen) tämä toimitellaan pyrkiä muun muassa laajentamaan direktiivin 2003/87 soveltamisalaa siten, että siihen sisällytetään uusia kaasuja sekä uusia toimintaryhmiä, joita ovat muun muassa muiden kuin rautametallien tuotanto ja jalostus, alumiinintuotanto ja kemianteollisuus.

Kansallinen oikeus

- 19 Direktiivi 2003/87 on saatettu osaksi Ranskan oikeusjärjestystä kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän luomisesta 15.4.2004 annetulla asetuksella nro 2004-330 (ordonnance partant création d'un système d'échange de quotas d'émission de gaz à l'effet de serre) (JORF 17.4.2004, s. 7089), jolla otettiin muun muassa käyttöön ympäristölain (code de l'environnement) L.229-5–L.229-19 §. Näiden pykälien yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä säädettiin 19.8.2004 annetulla asetuksella nro 2004-832 (JORF 21.8.2004, s. 14979), jota muutettiin 25.2.2005 annetulla asetuksella nro 2005-189 (JORF 26.2.2005, s. 3498; jäljempänä asetus nro 2004-832). Asetuksen nro 2004-832 liitteessä tydytään toistamaan direktiivin 2003/87 liite I.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

20 Pääasian kantajat ovat terästeollisuuden alan yrityksiä. Ne vaativat toimivaltaisia ranskalaisviranomaisia kumoamaan asetuksen nro 2004-832 1 §:n siltä osin kuin siinä säädetään tämän asetuksen soveltamisesta terästeollisuuden alan laitoksiin. Koska niiden vaatimukset eivät menestyneet, ne nostivat Conseil d'État'ssa toimivallan ylittämistä koskevan kumoamiskanteen näiden vaatimusten implisiittisistä hylkäyspäätöksistä ja vaativat, että kyseiset viranomaiset on veloitettava kumoamaan kyseinen asetus edellä mainitulla tavalla. Kanteensa tueksi ne vetosivat useiden perustuslain periaatteiden, kuten omaisuudensuojan, yrittämisvapauden ja yhdenvertaisen kohtelun, loukkaamiseen.

21 Conseil d'État hylkäsi pääasian kantajien esittämät kanneperusteet sitä perustetta lukuun ottamatta, joka koski perustuslain yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista, joka perustui toisiinsa rinnastettavien tilanteiden erilaiseen kohteluun. Se toteaa tämän osalta ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessään, että muovi- ja alumiiniteollisuuden kasvihuonekaasupäästöt ovat samanlaisia kuin ne, joiden päästöjä direktiivillä 2003/87 on pyritty rajoittamaan, ja että nämä teollisuuden alat valmistavat materiaaleja, joilla voidaan osittain korvata terästeollisuuden valmistamat tuotteet, joten ne siis kilpailevat kyseisen teollisuuden kanssa. Conseil d'État katsoo, että vaikka päätös siitä, että muovi- ja alumiiniteollisuutta ei sisällytetty välittömästi päästöoikeuksien kaupan järjestelmään, tehtiin ottaen huomioon niiden suhteellinen osuus kasvihuonekaasujen kokonaispäästöistä ja tarve varmistaa sääntelykokonaisuuden vaiheittainen käyttöönotto, kysymys siitä, onko asianomaisten teollisuuden alojen erilainen kohtelu objektiivisesti perusteltua, aiheuttaa vakavia vaikeuksia.

- 22 Edellä esitetyn perusteella Conseil d'État päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko – – direktiivi [2003/87] – – pätevä yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kannalta sikäli kuin – – päästöoikeuksien kaupan järjestelmää sovelletaan sen mukaan terästeollisuuden alan laitoksiin, mutta ei alumiini- ja muovialan laitoksiin?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 23 Yhdenvertaisen kohtelun yleinen periaate yhteisön oikeuden yleisenä periaatteena edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tapauksia ei kohdella eri tavalla eikä erilaisia tapauksia kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella (ks. mm. asia 106/83, Sermide, tuomio 13.12.1984, Kok. 1984, 28 kohta; yhdistetyt asiat C-133/93, C-300/93 ja C-362/93, Crispoltoni ym., tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-4863, 50 ja 51 kohta ja asia C-313/04, Franz Egenberger, tuomio 11.7.2006, Kok. 2006, s. I-6331, 33 kohta).
- 24 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin katsoo, että teräs-, muovi- ja alumiiniteollisuuden alat ovat toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa, ja se haluaa selvittää, onko yhteisön lainsäätävä loukannut tätä periaatetta terästeollisuuden alan suhteen, kun se on jättänyt muovi- ja alumiiniteollisuuden alat direktiivin 2003/87 soveltamisalan ulkopuolelle. Ennakkoratkaisupyynnö koskee siis yksinomaan sitä, onko yhteisön lainsäätävä loukannut kyseistä periaatetta kohtelemalla toisiinsa rinnastettavia tapauksia perusteettomasti eri tavalla.

Tosiinsa rinnastettavien tapauksien kohtelu eri tavalla

- 25 Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaaminen erilaisen kohtelun vuoksi edellyttää, että kyseessä olevat tapaukset ovat toisiinsa rinnastettavissa, kun tarkastellaan näille tapauksille ominaisia seikkoja.
- 26 Eri tapauksille ominaiset seikat ja siis tapauksien rinnastettavuus on muun muassa määritettävä ja niitä on arvioitava yhteisön sen toimen kohteen ja päämäärän valossa, jolla kyseinen erottelu otetaan käyttöön. On myös otettava huomioon sen alan periaatteet ja tavoitteet, johon kyseinen toimi kuuluu (ks. vastaavasti asia 6/71, Rheinmühlen Düsseldorf, tuomio 27.10.1971, Kok. 1971, s. 823, 14 kohta; yhdistetyt asiat 117/76 ja 16/77, Ruckdeschel ym., tuomio 19.10.1977, Kok. 1977, s. 1753, Kok. Ep. III, s. 449, 8 kohta; asia C-280/93, Saksa v. neuvosto, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-4973, Kok. Ep. XVI, s. I-173, 74 kohta ja yhdistetyt asiat C-364/95 ja C-365/95, T. Port, tuomio 10.3.1998, Kok. 1998, s. I-1023, 83 kohta).
- 27 Käsiteltävänä olevassa asiassa direktiivin 2003/87 pätevyyttä on arvioitava sen osalta, että terästeollisuuden ala sisällytettiin sen soveltamisalaan ja kemian ala ja muiden metallien kuin rautametallien ala jätettiin sen ulkopuolelle; näihin aloihin kuuluvat yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjen kirjallisten huomautusten mukaan muovi- ja alumiiniala tässä järjestyksessä.
- 28 Direktiivin 2003/87 1 artiklan mukaan direktiivin kohteena on yhteisön päästökauppajärjestelmän perustaminen. Kuten vihreän kirjan 4.2 ja 4.3 kohdasta ilmenee, yhteisö

on pyrkinyt ottamaan tällä direktiivillä käyttöön tällaisen järjestelmän yritysten tasolla, joten se koskee taloudellista toimintaa.

- 29 Direktiivin 2003/87 johdanto-osan viidennen perustelukappaleen mukaan tämän direktiivin tavoitteena on tämän järjestelmän käyttöön ottaminen, jotta voidaan myötävaikuttaa siihen, että Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot täyttävät Kioton pöytäkirjan mukaiset sitoumuksensa; pöytäkirjalla pyritään ilmakehän kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen sellaiselle tasolle, että estetään ihmisen toiminnan vaaralliset vaikutukset ilmastojärjestelmään, ja sen perimmäinen tavoite on ympäristönsuojelu.
- 30 Yhteisön ympäristöpolitiikalla, jonka soveltamisalaan pääasiassa kyseessä oleva lainsäädäntötoimi kuuluu ja jonka yksi tärkeimmistä tavoitteista on ympäristönsuojelu, pyritään EY 174 artiklan 2 kohdan mukaan suojelun korkeaan tasoon, ja se perustuu muun muassa ennalta varautumisen periaatteelle sekä periaatteille, joiden mukaan ennalta ehkäiseviin toimiin olisi ryhdyttävä ja saastuttajan olisi maksettava (ks. asia C-157/96, National Farmers' Union ym., tuomio 5.5.1998, Kok. 1998, s. I-2211, 64 kohta ja yhdistetyt asiat C-14/06 ja C-295/05, parlamentti ja neuvosto v. komissio, tuomio 1.4.2008, Kok. 2008, s. I-1649, 75 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 31 Vaikka päästökauppajärjestelmän perimmäinen tavoite on ympäristönsuojelu kasvihuonekaasupäästöjä vähentämällä, tämä järjestelmä itsessään ei vähennä päästöjä vaan se kannustaa ja helpottaa etsimään keinoja, joilla tietyn suuruiset päästövähennykset voitaisiin saavuttaa edullisimmin, mikä ilmenee muun muassa vihreän kirjan 3 kohdasta ja direktiiviehdotuksen perustelujen 2 kohdasta. Ympäristölle aiheutuva hyöty riippuu siitä, miten tiukaksi myönnettyjen päästöoikeuksien kokonaismäärä vahvistetaan; tämä muodostaa kyseisessä järjestelmässä sallittujen päästöjen ylärajan.

- 32 Tästä seuraa myös, että päästöoikeuksien kaupan järjestelmän taloudellinen logiikka perustuu siihen, että ennalta sovittujen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi välttämättömät kasvihuonekaasujen päästövähennykset tapahtuvat mahdollisimman alhaisin kustannuksin. Kun kyseisessä järjestelmässä sallitaan myönnettyjen päästöoikeuksien myynti, sillä pyritään muun muassa kannustamaan kaikkia järjestelmään osallistuvia siihen, että niiden kasvihuonekaasupäästöt alittavat niille alun perin myönnettyt päästöoikeudet, jotta ylijäämä voidaan siirtää myönnettyt päästöoikeudet ylittävän päästömäärän tuottaneelle osallistujalle.
- 33 Päästöoikeuksien kaupan järjestelmän moitteeton sujuminen merkitsee näin ollen sitä, että tähän järjestelmään osallistujien taholta on olemassa päästöoikeuksien kysyntää ja tarjontaa, mikä merkitsee myös, että tämän järjestelmän kattamiin toimintoihin liittyvien päästöjen vähennysmahdollisuudet voivat huomattavastikin vaihdella. Kuten vihreästä kirjasta lisäksi ilmenee, mitä laajempi kauppajärjestelmä on, sitä enemmän sen tavoitteiden noudattamisesta yksittäisille yrityksille aiheutuvat kustannukset voivat vaihdella ja sitä enemmän on myös mahdollisuuksia kokonaiskustannusten alentamiseen.
- 34 Tästä seuraa, että direktiivin 2003/87 kohteen, sen tämän tuomion 29 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden sekä periaatteiden, joihin yhteisön ympäristöpolitiikka perustuu, kannalta eri kasvihuonekaasujen päästölähteet, jotka kuuluvat taloudellisen toiminnan piiriin, ovat periaatteessa toisiinsa rinnastettavissa olevassa tilanteessa, koska kaikki kasvihuonekaasupäästöt voivat myötävaikuttaa ilmastojärjestelmälle aiheutuviin vaarallisiin vaikutuksiin ja koska kaikki talouden alat, joilla tällaisia kaasupäästöjä syntyy, voivat myötävaikuttaa päästökauppajärjestelmän toimintaan.
- 35 On lisäksi korostettava yhtäältä, että direktiivin 2003/87 johdanto-osan 25 perustelukappaleessa todetaan, että politiikkoja ja toimenpiteitä olisi toteutettava kaikilla talouden aloilla Euroopan unionissa, jotta saadaan aikaan huomattavia vähennyksiä päästöissä, ja toisaalta, että direktiivin 2003/87 30 artiklassa säädetään uudelleentarkastelun suorittamisesta muiden alojen sisällyttämiseksi sen soveltamisalaan.

- 36 Tästä seuraa, että kun on kyse asianomaisten alojen tilanteiden toisiinsa rinnastettavuudesta direktiivin 2003/87 valossa, näiden alojen välisen mahdollisen kilpailun olemassaolo ei voi olla ratkaiseva peruste, kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 43 kohdassa.
- 37 Näiden alojen toisiinsa rinnastettavuuden arvioimiseksi ei myöskään ole olennaista, toisin kuin yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksia esittäneet toimielimet väittävät, miten suuret CO₂-päästöt kullakin näistä aloista on, kun otetaan huomioon muun muassa direktiivin 2003/87 tavoitteet ja päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toiminta, jotka kuvataan tämän tuomion 31–33 kohdassa.
- 38 Terästeollisuuden, kemian ja muiden metallien kuin rautametallien ala ovat siis toisiinsa rinnastettavissa olevassa tilanteessa ja niitä kohdellaan eri tavalla, kun direktiivin 2003/87 pätevyyttä tutkitaan yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kannalta.

Tosiinsa rinnastettavien tapauksien erilaisesta kohtelusta aiheutuva haitta

- 39 Oikeuskäytännöstä seuraa, että jotta yhteisön lainsäätäjää voitaisiin moittia yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamisesta, tämän on pitänyt kohdella toisiinsa rinnastettavia tapauksia eri tavalla, minkä vuoksi tietyille henkilöille aiheutuu haittaa muihin verrattuna (ks. yhdistetyt asiat 17/61 ja 20/61, Klöckner-Werke ja Hoesch v. korkea viranomainen, tuomio 13.7.1962, Kok. 1962, s. 615, 652; asia 250/83, Finsider v. komissio, tuomio 15.1.1985, Kok. 1985, s. 131, 8 kohta ja asia C-462/99, Connect Austria, tuomio 22.5.2003, Kok. 2003, s. I-5197, 115 kohta).

40 Tämän osalta parlamentti, neuvosto ja komissio väittävät, että terästeollisuuden alan sisällyttäminen direktiivin 2003/87 soveltamisalaan ei aseta kyseistä alaa epäsuotuisampaan tilanteeseen kuin kemian alaa ja muiden metallien kuin rautametallien alaa, koska näiden jälkimmäisten on teoriassa noudatettava tavoitteita, jotka on vahvistettu asianomaisissa kansainvälisissä sopimuksissa, taloudellisesti epädullisemmin keinoin. Kyseisten toimielinten mukaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistoumusten täytäntöönpano ei voi rajoittua päästöoikeuksien kaupan järjestelmän soveltamiseen. Niiden mukaan tämä järjestelmä nimittäin täydentää jäsenvaltioiden toteuttamia toimenpiteitä sen toiminnan ja niiden alojen osalta, jotka on tilapäisesti jätetty direktiivin 2003/87 soveltamisalan ulkopuolelle.

41 Tätä argumenttia ei voida hyväksyä.

42 Se, että tietyt alat ja näin ollen pääasian kantajat kuuluvat yhteisön päästöoikeuksien kaupan järjestelmän piiriin, merkitsee asianomaisille toiminnanharjoittajille yhtäältä velvollisuutta siihen, että niillä on lupa kasvihuonekaasupäästöihin, ja toisaalta velvollisuutta palauttaa sellainen määrä päästöoikeuksia, joka vastaa niiden laitosten kokonaispäästöjä tietyn ajanjakson kuluessa, rahamääräisten seuraamusten uhalla. Jos yhden laitoksen päästöt ylittävät asianomaiselle toiminnanharjoittajalle kansallisessa jakosuunnitelmassa myönnettyt päästöoikeudet, tämän on hankittava itselleen lisäpäästöoikeuksia päästöoikeuksien kaupan järjestelmään turvautumalla.

43 Vastaavia oikeudellisia velvoitteita, joilla pyritään kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, ei sen sijaan ole olemassa yhteisön tasolla sellaisten laitosten toiminnanharjoittajien osalta, joita direktiivin 2003/87 liite I ei kata. Näin ollen taloudellisen toiminnan sisällyttäminen direktiivin 2003/87 soveltamisalaan aiheuttaa asianomaisille toiminnanharjoittajille haittaa niihin toiminnanharjoittajiin verrattuna, jotka harjoittavat toimintaa, jota ei ole sisällytetty direktiivin soveltamisalaan.

44 Jopa olettaen, että tällaiseen järjestelmään kuuluminen ei välttämättä ja järjestelmällisesti aiheuttaisi taloudellista haittaa, kuten komissio väittää, haitan olemassaoloa ei voida pelkäästään tällä perusteella kieltää, koska huomioon otettava haitta yhdenvertaisen kohtelun periaatteen valossa voi myös olla luonteeltaan sellainen, että se vaikuttaa henkilön, jota erilainen kohtelu koskee, oikeudelliseen tilanteeseen.

45 Lisäksi kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 41 kohdassa on huomauttanut ja toisin kuin yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksia esittäneet toimielimet väittävät, niiden laitosten, jotka kuuluvat aloihin, joita direktiivi 2003/87 koskee, toiminnanharjoittajille aiheutuvaa haittaa ei voida kompensoida sellaisin kansallisin toimenpitein, joita ei määritetä yhteisön oikeudessa.

Erilaisen kohtelun perusteleminen

46 Yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ei kuitenkaan ole loukattu, jos yhtäältä terästeollisuuden alan ja toisaalta kemian alan ja muiden metallien kuin rautametallien alan erilainen kohtelu on perusteltua.

47 Erilainen kohtelu on perusteltua, kun se perustuu objektiiviseen ja järkevään perusteeseen eli kun se vastaa asianomaisessa lainsäädännössä hyväksyttävästi tavoiteltua päämäärää ja kun tämä erilainen kohtelu on oikeassa suhteessa asianomaisella kohtelulla tavoiteltuun päämäärään nähden (ks. vastaavasti asia 114/76, Bela-Mühle Bergmann, tuomio 5.7.1977, Kok. 1977, s. 1211, 7 kohta; asia 245/81, Edeka Zentrale AG, tuomio 15.7.1982, Kok. 1982, s. 2745, 11 ja 13 kohta; asia C-122/95, Saksa v. neuvosto, tuomio 10.3.1998, Kok. 1998, s. I-973, 68 ja 71 kohta sekä asia C-535/03, Unitymark ja North Sea Fishermen's Organisation, tuomio 23.3.2006, Kok. 2006, s. I-2689, 53, 63, 68 ja 71 kohta).

48 Koska kyseessä on yhteisön lainsäädäntötoimi, yhteisön lainsäätäjän on osoitettava sellaisten objektiivisten perusteiden olemassaolo, jotka esitetään perusteluksi, ja esitettävä yhteisöjen tuomioistuimelle tarvittavat seikat, jotta tämä voi tarkistaa kyseisten perusteiden olemassaolon (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 124/76 ja 20/77, *Moulin et Huileries de Pont-à-Mousson ja Providence agricole de la Champagne*, tuomio 19.10.1977, Kok. 1977, s. 1795, 22 kohta ja em. asia *Saksa v. neuvosto*, tuomio 10.3.1998, 71 kohta).

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

49 Tämän osalta parlamentti, neuvosto ja komissio muistuttavat direktiivillä 2003/87 käyttöön otetun päästöoikeuksien kaupan järjestelmän uutuudesta ja sen monitahoisuudesta sekä poliittisella ja taloudellisella että tarvittavan säännösten tasolla. Tämä järjestelmä on niiden mukaan käynnistysvaiheessa. Järjestelmän tarkistaminen, josta säädetään kyseisen direktiivin 30 artiklassa ja josta neuvotellaan parhaillaan, perustuu paitsi kasvihuonekaasujen päästöjen tarkkailussa saavutettuun edistymiseen myös tässä ensimmäisessä täytäntöönpanovaiheessa saatuun kokemukseen.

50 Yhteisön lainsäätaja on näin ollen katsonut tarkoituksenmukaiseksi sisällyttää direktiivin 2003/87 alkuperäiseen soveltamisalaan vain CO₂:n, joka edustaa yli 80:tä prosenttia kasvihuonekaasupäästöistä yhteisössä, ja suhteellisen pienen määrän talouden aloja, jotka myötävaikuttavat huomattavasti tämän kasvihuonekaasun kokonaispäästöihin. Tällä tavoin määritelty direktiivin 2003/87 soveltamisala kattaa tällä hetkellä noin 10 000 laitosta, jotka edustavat kyseisten toimielinten mukaan lähes puolta CO₂-päästöistä yhteisön tasolla ja ovat näin ollen tärkeitä tämän kaasun päästöjen pistelähteitä.

- 51 Valintaperusteita tiettyjen alojen sisällyttämiseksi direktiivin 2003/87 soveltamisalaan tai jättämiseksi sen ulkopuolelle on siis arvioitava näiden seikkojen valossa.
- 52 Yksi ratkaisevista objektiivisista perusteista direktiivin 2003/87 soveltamisalan vahvistamiseksi oli parlamentin, neuvoston ja komission mukaan alan välittömien CO₂-päästöjen taso. Kyseiset toimielimet mainitsevat kertomuksen, jonka otsikko on ”Economic Evaluation of Sectoral Emission Reduction Objectives for Climate Change. Top-Down Analysis of Greenhouse Gas Emission Reduction Possibilities in the EU, Final Report, March 2001” ja jonka ovat laatineet P. Capros, N. Kouvaritakis ja L. Mantzos, ja toteavat, että vuonna 1990 CO₂-päästöt olivat 174,8 miljoonaa tonnia terästeollisuuden alalla, 26,2 miljoonaa tonnia kemianteollisuuden alalla ja 16,2 miljoonaa tonnia muiden metallien kuin rautametallien alalla.
- 53 Kemian alan osalta kyseiset toimielimet toteavat myös, että tämän alan muodostavien laitosten suuri määrä, noin 34 000, olisi alkuvaiheessa tehnyt päästöoikeuksien kaupan järjestelmän hallinnollisesti huomattavasti monimutkaisemmaksi. Niiden mukaan hallinnollinen toteutettavuus on myös oikeutettu peruste lainsäädäntötoiminnan tarkoituksenmukaisuuden arvioinnissa.
- 54 Lisäksi erilainen kohtelu ainakin alussa on niiden mukaan oikeasuhteista eikä yhteisön lainsäätäjää ole ylittänyt sen laajan harkintavallan rajoja, joka sillä on perustetun päästöoikeuksien kaupan järjestelmän soveltamisalan määrittämisessä. Tämän järjestelmän perustamisesta lähtien sen piiriin ovat kuuluneet suurimmat CO₂:n päästäjät, jotka soveltuvat parhaiten järjestelmän käynnistämiseen, koska niillä on suhteellisen harvoja kiinteitä laitoksia.

- 55 Pääasian kantajat esittävät Euroopan epäpuhtauspäästörekisterin vuoden 2001 tilastoon viitaten, että kemian alan CO₂-päästöt ovat huomattavasti suuremmat kuin parlamentin, neuvoston ja komission mainitsema määrä. Lisäksi kemianyritysten, joiden CO₂-päästöt ylittävät tietyn raja-arvon, sisällyttäminen direktiivin 2003/87 soveltamisalaan ei olisi aiheuttanut ongelmia hallinnollisella tasolla, koska lähes 59 prosenttia kemian alan kokonaishiilidioksidipäästöistä on peräisin vain 96 laitoksesta.
- 56 Pääasian kantajien mukaan yhteisön lainsäätäjät ei perustellut mitenkään alumiinialan jättämistä direktiivin 2003/87 soveltamisalan ulkopuolelle. Suorien päästöjen määrällä ei niiden mukaan voida perustella tämän alan poissulkemista. Tutkimuksesta, johon yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksia esittäneet toimielimet viittasivat, ilmenee, että tämän alan CO₂-päästöt ovat 16,2 miljoonaa tonnia, kun taas paperimassa- ja paperiteollisuuden, joka kuuluu direktiivin 2003/87 soveltamisalaan, päästöt ovat vain 10,6 miljoonaa tonnia tämän kasvihuonekaasun osalta.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 57 Yhteisöjen tuomioistuin on tunnustanut yhteisön lainsäätäjälle sen käyttäessä sille myönnettyä toimivaltaa laajan harkintavallan, kun sen toimintaan liittyy poliittisten, taloudellisten ja sosiaalisten valintojen tekeminen ja kun sen on suoritettava monitahoisia arviointeja (ks. asia C-344/04, IATA ja ELFAA, tuomio 10.1.2006, Kok. 2006, s. I-403, 80 kohta). Kun lisäksi sitä pyydetään luomaan monitahoinen järjestelmä tai uusimaan sellaista rakenteellisesti, se saa toimia vaiheittain (ks. vastaavasti asia 37/83, Rewe-Zentrale, tuomio 29.2.1984, Kok. 1984, s. 1229, 20 kohta; asia C-63/89, Assurances du crédit v. neuvosto ja komissio, tuomio 18.4.1991, Kok. 1991, s. I-1799, 11 kohta ja asia C-233/94, Saksa v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 13.5.1997, Kok. 1997, s. I-2405, 43 kohta) ja muun muassa toimia saadun kokemuksen perusteella.

- 58 Jopa silloin, kun yhteisön lainsäätäjällä on tällainen harkintavalta, sen on kuitenkin perustettava valintansa objektiivisiin ja asianomaisen lainsäädännön päämäärän kannalta tarkoituksenmukaisiin perusteisiin (ks. vastaavasti asia 106/81, Kind v. ETY, tuomio 15.9.1982, Kok. 1982, s. 2885, 22 ja 23 kohta sekä edellä 23 kohdassa mainittu asia Sermide, tuomion 28 kohta) ja sen on otettava huomioon kaikki tosiseikat sekä kyseessä olevan toimen toteuttamishetkellä käytettävissä olevat tekniset ja tieteelliset tiedot (ks. vastaavasti asia C-284/95, Safety Hi-Tech, tuomio 14.7.1998, Kok. 1998, s. I-4301, 51 kohta).
- 59 Harkintavaltaansa käyttäessään yhteisön lainsäätäjän on ympäristönsuojelun pääta-voitteen lisäksi otettava täysimääräisesti huomioon esillä olevat intressit (ks. maatalouden alan toimenpiteiden osalta yhdistetyt asiat C-96/03 ja C-97/03, Tempelman ja van Schaijk, tuomio 10.3.2005, Kok. 2005, s. I-1895, 48 kohta ja asia C-504/04, Agrarproduktion Staebelow, tuomio 12.1.2006, Kok. 2006, s. I-679, 37 kohta). Erilaisiin mahdollisiin toimenpiteisiin liittyviä veloitteita tutkittaessa on katsottava, että jos tavoitteet ovat niin tärkeitä, että niillä voidaan perustella jopa huomattavatkin epäedulliset taloudelliset seuraukset tietyille toimijoille (ks. vastaavasti asia C-331/88, Fedesa ym., tuomio 13.11.1990, Kok. 1998, s. I-4023, 15–17 kohta ja asia C-86/03, Kreikka v. komissio, tuomio 15.12.2005, Kok. 2005, s. I-10979, 96 kohta), yhteisön lainsäätäjän harkintavallan käyttö ei saa johtaa muista niin ikään näihin päämääriin soveltuvista toimenpiteistä aiheutuvia tuloksia selvästi vähemmän tarkoituksenmukaisiin tuloksiin.
- 60 Käsiteltävänä olevassa asiassa on kiistatonta yhtäältä, että direktiivillä 2003/87 käyttöön otettu päästöoikeuksien kaupan järjestelmä on uusi ja monitahoinen järjestelmä, jonka perustamista ja toimintaa liian monen osallistujan osallistuminen siihen olisi voinut häiritä, ja toisaalta, että direktiivin 2003/87 soveltamisalan alkuperäisen rajaamisen saneli tavoite saavuttaa tämän järjestelmän perustamisen edellyttämä osallistujien riittävä määrä.
- 61 Kun otetaan huomioon kyseisen järjestelmän uutuus ja monitahoisuus, direktiivin 2003/87 soveltamisalan alkuperäinen rajaaminen ja hyväksytyt progressiivinen lähestymistapa, joka perustuu muun muassa sen täytäntöönpanon ensimmäisessä

vaiheessa saatuun kokemukseen, jotta tämän järjestelmän käyttöönotto tapahtuisi häiriöttömästi, kuuluivat sen laajan harkintavallan piiriin, joka yhteisön lainsäätäjällä oli.

62 Tämän osalta on todettava, että vaikka yhteisön lainsäätäjä saattoi oikeutetusti tukeutua tällaiseen progressiiviseen lähestymistapaan päästöoikeuksien kaupan järjestelmän käyttöön ottamiseksi, sen on muun muassa direktiivin 2003/87 ja yhteisön ympäristöpolitiikan tavoitteiden valossa tutkittava asetettuja toimenpiteitä muun muassa direktiivin 2003/87 kattamien alojen osalta kohtuullisin väliajoin, mistä säädetäänkin tämän direktiivin 30 artiklassa.

63 Kuten julkisasiamies on muun muassa ratkaisuehdotuksensa 48 kohdassa todennut, yhteisön lainsäätäjällä oleva harkintavalta progressiivisen lähestymistavan soveltamiseksi ei kuitenkaan voinut yhdenvertaisen kohtelun periaatteen valossa vapauttaa sitä turvautumasta niiden alojen määrittämisessä, joiden se katsoi soveltuvan sisällytettäväksi alusta alkaen direktiivin 2003/87 soveltamisalaan, objektiivisiin perusteisiin, jotka perustuivat sen hyväksymishetkellä käytettävissä olleisiin teknisiin ja tieteellisiin tietoihin.

64 Ensinnäkin kemian alan osalta direktiivin 2003/87 syntyhistoriasta ilmenee, että se kattaa erityisen suuren määrän eli noin 34 000 laitosta paitsi suhteessa niiden aiheuttamiin päästöihin myös suhteessa niiden laitosten määrään, jotka kuuluvat tällä hetkellä direktiivin 2003/87 soveltamisalaan; tämä määrä on noin 10 000.

- 65 Tämän alan sisällyttäminen direktiivin 2003/87 soveltamisalaan olisi siis vaikeuttanut päästöoikeuksien kaupan järjestelmän hallintaa ja lisännyt sen hallinnollista taakkaa, joten mahdollisuutta tämän järjestelmän toimintahäiriöön sen täytäntöönpanon yhteydessä kyseisen sisällyttämisen vuoksi ei voida sulkea pois. Lisäksi yhteisön lainsäätäjä saattoi katsoa, että koko alan poissulkeminen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän täytäntöönpanon alkuvaiheessa oli tärkeämpää niihin etuihin verrattuna, joita sen sisällyttämisellä oli, direktiivin 2003/87 päämäärän saavuttamiseksi. Tästä seuraa, että yhteisön lainsäätäjä on osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla, että se on tukeutunut objektiivisiin perusteisiin jättäessään koko kemian alan direktiivin 2003/87 soveltamisalan ulkopuolelle päästöoikeuksien kaupan järjestelmän ensimmäisessä täytäntöönpanovaiheessa.
- 66 Pääasian kantajien argumentilla, jonka mukaan sellaisten kyseisen alan yritysten sisällyttäminen direktiivin 2003/87 soveltamisalaan, joiden CO₂-päästöt ylittävät tietyn raja-arvon, ei olisi aiheuttanut ongelmia hallinnollisella tasolla, ei voida asettaa kyseenalaiseksi edeltävää arviointia.
- 67 Tilasto, johon pääasian kantajat viittaavat, koskee nimittäin ”laitoskokonaisuuksiin” liittyviä tietoja, kuten ilmenee Euroopan epäpuhtauspäästökisterin (EPER) laatimisesta ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annetun neuvoston direktiivin 96/61/EY (IPPC) 15 artiklan mukaisesti 17.7.2000 tehdyn komission päätöksen 2000/479/EY (EYVL L 192, s. 36) 1 artiklasta. Tässä päätöksessä tarkoitettu laitoskokonaisuus ei ole direktiivissä 2003/87 tarkoitettu laitos, koska kyseisen päätöksen liitteessä A 4 olevista määritelmistä ilmenee, että tällainen laitoskokonaisuus on ”teollisuuskompleksi, jossa on samalla paikalla yksi tai useampia laitoksia, joissa yksi toiminnanharjoittaja harjoittaa yhtä tai useampaa liitteen I mukaista toimintaa”. Näin ollen pääasian kantajien mainitsemat tiedot koskevat yksinomaan laitoskokonaisuuksia, eikä niissä täsmennetä asianomaisten laitosten lukumäärää.

- 68 Näin ollen pääasian kantajien toimittamat tiedot edellä mainitun argumenttinsa tueksi eivät mahdollista sitä, että yhteisöjen tuomioistuin voisi tutkia väitteen, jonka mukaan pieni määrä kemian alan laitoksista vastaa huomattavasta osasta tämän alan kaikkia CO₂-päästöjä, minkä vuoksi yhteisön lainsäätäjän olisi pitänyt sisällyttää se osittain direktiivin 2003/87 soveltamisalaan.
- 69 Edellä esitetyn valossa ja kun otetaan huomioon progressiivinen lähestymistapa, johon direktiivi 2003/87 perustuu, päästöoikeuksien kaupan järjestelmän täytäntöönpanon ensimmäisessä vaiheessa kemian alan erilainen kohtelu terästeollisuuden alaan verrattuna voidaan katsoa perustelluksi.
- 70 Toiseksi muiden metallien kuin rautametallien alan osalta tämän tuomion 52 kohdassa mainitusta tieteellisestä kertomuksesta, johon parlamentin, neuvoston ja komission huomautusten mukaan yhteisön lainsäätäjä tukeutui direktiiviä 2003/87 laatiessaan ja sen hyväksyessään, ilmenee, että tämän alan suorat päästöt olivat 16,2 miljoonaa CO₂-tonnia vuonna 1990, kun taas terästeollisuuden alan päästöt olivat 174,8 miljoonaa tonnia.
- 71 Kun otetaan huomioon yhteisön lainsäätäjän pyrkimys rajoittaa direktiivin 2003/87 soveltamisalaa siten, että päästöoikeuksien kaupan järjestelmän hallinnolliseen toteutettavuuteen ei vaikuteta häiritsevästi sen alkuvaiheessa sisällyttämällä siihen liian suurta osallistujien määrää, sen velvollisuutena ei ollut turvautua yhteen ainoaan keinoon, joka muodostuu kunkin talouden alan, jolla aiheutuu CO₂-päästöjä, osalta käyttöön otetusta päästörajasta, tavoitellun päämäärän toteuttamiseksi. Näin ollen direktiivin 2003/87 hyväksymisen taustalla vallinneissa olosuhteissa se saattoi tämän järjestelmän käyttöön ottamisen yhteydessä pätevästi rajoittaa direktiivin soveltamisalaa alakohalta lähestymistapaa soveltamalla ylittämättä sillä olevan harkintavallan rajoja.

- 72 Asianomaisten kahden alan välinen ero suorien päästöjen tasossa on siinä määrin huomattava, että näiden alojen erilaista kohtelua voidaan pitää päästöoikeuksien kaupan järjestelmän täytäntöönpanon ensimmäisessä vaiheessa ja sen progressiivisen lähestymistavan valossa, johon direktiivi 2003/87 perustuu, perusteltuna, eikä yhteisön lainsäätäjän velvollisuutena ollut ottaa huomioon eri alojen välillisiä päästöjä.
- 73 On näin ollen todettava, että yhteisön lainsäätäjä ei loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, koska se kohteli toisiinsa rinnastettavia tilanteita eri tavalla, kun se sulki direktiivin 2003/87 soveltamisalan ulkopuolelle kemian alan ja muiden metallien kuin rautametallien alan.
- 74 Kaiken edellä esitetyn valossa esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2003/87 tarkastelu yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kannalta ei ole tuonut esiin seikkoja, jotka voisivat vaikuttaa sen pätevyyteen siltä osin kuin siinä säädetään kasvihuonekaasujen kaupan järjestelmän soveltamisesta terästeollisuuden alaan samalla kun siinä jätetään sen soveltamisalan ulkopuolelle kemian ala ja muiden metallien kuin rautametallien ala.

Oikeudenkäyntikulut

- 75 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta 13.10.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY tarkastelu yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kannalta ei ole tuonut esiin seikkoja, jotka voisivat vaikuttaa sen pätevyyteen siltä osin kuin siinä säädetään kasvihuonekaasujen kaupan järjestelmän soveltamisesta terästeollisuuden alaan ja jätetään sen soveltamisalan ulkopuolelle kemian ala ja muiden metallien kuin rautametallien ala.

Allekirjoitukset